

DOI: 10.26565/2786-5312-2022-95-01

УДК: 811.111'42

Віротченко С. А.

кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов та міжкультурної комунікації Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

e-mail: s.a.virotschenko@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7927-5696>;

GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=c54DLtUAAAAJ>;

RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Svetlana-Virotschenko>

Авдеєнко І. М.

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; e-mail: i.m.avdeenko@karazin.ua;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2862-7131>;

GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com/citations?user=jwBOFn8AAAAJ&hl=uk>

RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Avdieienko-Iryna>

(Харків)

Комунікативно-прагматичні характеристики новорічної промови президента (на матеріалі української, англійської та китайської мов)

У статті досліджуються новорічні виступи політичних діячів – президентів різних країн. Важливою складовою промов політиків є не лише інформування громадян про життя країни, але й отримання їх прихильності та підтримки, переконання аудиторії у правильності своєї позиції у порівнянні з позиціями політичних опонентів. З цієї метою політичні діячі надають аргументи і факти, використовують різноманітні методи переконання. Тому для кожного політика відіграє велику роль аргументація, за допомогою якої політики навмисно впливають на створення та модифікацію думки електорату. Актуальним в політичному дискурсі є дослідження новорічних виступів. Під час промови є гарна можливість створити необхідну атмосферу, поєднати народ, продемонструвати повагу до народу, підвести висновки минулого року, наголосити на важливості спільних досягнень, вказати способи вирішення спільних проблем. Метою даного дослідження є аналіз новорічних звернень президентів, виявлення основних стратегій впливу у їх виступах. Об'єктом аналізу є новорічний виступ президента як жанр політичного дискурсу, предметом – засоби аргументації та методи впливу у новорічних зверненнях. Головним завданням аналізу політичного дискурсу є дослідження комплексних відносин у структурі «мова-соціум» і «комунікація-держава». У політичному дискурсі вживають прийоми, які базуються, насамперед, на виборі відповідної інформації, ефект від якої може бути переконувальним адресата у правильності своєї позиції. Аналізуючи концепцію політичного дискурсу, необхідно зауважити, що саме на основі комунікативних практик ґрунтується соціальна чи політична особистість, а за рахунок контенту, що створюється на базі дискурсу, в соціальних структурах відбуваються зміни. Отже, перевагою будь-якого виступу, будь-якого тексту виступає гармонія форми і змісту. Дослідивши стиль, структуру і зміст текстів новорічних промов політичних лідерів країн, можна зауважити, що новорічні промови різні. Але кожна промова має змістовий і логічний зв'язок. А добре організована структура промови, її зміст відіграє особливу роль у впливі і переконанні аудиторії.

Ключові слова: аргументація, комунікація, новорічний виступ, особистість, політичний дискурс, президент.

1. ВСТУП

Політична діяльність завжди відіграла значну роль у суспільстві. Місце країни на міжнародній арені, її стосунки з іншими країнами, її роль у діяльності світового співтовариства визначаються певною політичною позицією. Однак важливе місце у встановленні іміджу країни має спосіб її експлікації президентом країни. За допомогою промов політики мають можливість звертатися як до міжнародної спільноти, так і до громадян своєї країни.

Створення промов є досить складною справою, оскільки в більшості випадків політики в процесі виступу повинні не лише інформувати мешканців держави про певний аспект життя країни, але й отримувати прихильність аудиторії, переконувати аудиторію зайняти їхню позицію та отримувати підтримку громадян. З цією метою політичні діячі надають аргументи і факти, використовують різноманітні методи переконання. Тому можливість аргументувати свої дії та переконувати суспільство має надзвичайне значення для кожного політика, оскільки це впливає на його популярність серед аудиторії. За допомогою аргументації політики навмисно впливають на створення та модифікацію думки електорату.

Новорічні звернення – гарна можливість для створення необхідної атмосфери, оскільки у цей час максимальна кількість населення слухає президента, робить висновки, підтримує або засуджує керівника. Незважаючи на постійні перевибори президента, суспільство продовжує сприймати новорічні виступи як дещо значиме та важливе. Саме тому дослідження новорічних виступів в політичному дискурсі є актуальним.

Метою даного дослідження – проаналізувати новорічні звернення президентів, виявити основні стратегії впливу у їх виступах. Для досягнення мети необхідно вирішити наступні завдання: 1) проаналізувати основні риси політичного дискурсу; 2) розглянути головні стратегії впливу; 3) вивчити засоби реалізації комунікативної мети президента під час новорічного звернення.

Об'єктом аналізу є новорічний виступ президента як жанр політичного дискурсу, предметом – засоби аргументації та методи впливу у новорічних зверненнях.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Політичний дискурс визначає інтереси держави, тобто він формується за допомогою як авторів, так і адресатів, оскільки в дискурсі присутні їхні очікування та сподівання. Зазвичай дискурсивні здібності політичної фігури мають більше значення, ніж його особисті характеристики [1; 3].

Головне завдання аналізу політичного дискурсу та політичної риторики полягає в дослідженні комплексних відносин у структурі не лише «мова – соціум», а й, в першу чергу, у системі «комунікація –

держава». У політичному дискурсі вживають прийоми, які базуються, насамперед, на виборі відповідної інформації, ефект від якої може бути настільки сильним, що можна говорити про її маніпулятивний характер. Основною рисою політичного дискурсу є здатність мовця нав'язувати свою думку адресату.

Аналізуючи концепцію політичного дискурсу, необхідно зауважити, що саме на основі комунікативних практик ґрунтується соціальна чи політична особистість, а за рахунок контенту, що створюється на базі дискурсу, в соціальних структурах відбуваються зміни.

Основною функцією політичного дискурсу вбачається пропозиційна функція або функція впливу, оскільки саме це є головним завданням політичної комунікації. Ефективність політичних промов безпосередньо залежить від спланованості та організованості. Саме структурованість, прозорість та органічність відповідає за певний «післямак», привнесення естетичного задоволення та формування висновків. Усе це можна досягнути лише завдяки розумінню політика, мети його виступу, якими вербальними та невербальними засобами спілкування він оперує, та наскільки вдало побудована промова.

Досліджуючи політичні промови, особливу увагу приділяють аналізу виступу президентів країн, оскільки він – голова держави, саме він озвучує ідеологію країни. У сучасному політичному просторі держави значну роль відіграє інформаційний чинник, який забезпечує збереження влади. Жоден політичний режим не може існувати без спілкування, без можливості інформувати суспільство про ідеї та отримувати зворотну реакцію.

Щорічне новорічне привітання є обов'язковим символом новорічних свят, демонстрація, виголошення та прослуховування по телебаченню новорічного привітання президента у більшості громадян перетворилося на ритуальний обряд. Головним у новорічному привітанні президента вбачається не стільки зміст, а скільки сам факт промови та реалізація задуму спікера. Кожного року новорічне привітання президента будується за певними структурно-змістовими критеріями: апелювання до глядача, власне привітання, згадування минулорічних досягнень, планування та перспективи на прийдешній рік, побажання [2].

Щорічні привітання зазвичай оприлюднюються особисто політиком – Президентом, і транслюються в ефірі перед настанням Нового року. Семіотичний показник привітань варіюється, зокрема, це стосується і невербальних складників – місця запису, акторів, атрибутики. Необхідно зазначити, що важливим аспектом новорічного звернення є зближення з аудиторією: політичний лідер не тільки вітає громадян з Новим роком, а й наголошує на важливості спільних досягнень, вказує способи вирішення спільних проблем.

Комунікативна мета щорічного звернення – поєднати народ, слідувати звичаям спілкування, продемонструвати повагу до народу, підвести підсумки минулого року та наголосити майбутні плани. У той самий час, оскільки основною метою новорічної промови є досягнення та підтримка влади, то особливе значення мають стратегії та тактики впливу, які спрямовані на переконання аудиторії у правильності своєї позиції у порівнянні з позиціями політичних опонентів.

Результат вербального повідомлення залежить не тільки від самого оратора, а й від контексту, в якому воно відбувається. На змісті новорічного звернення, засобах кодування та промови, головним чином, означається політична культура й політична ситуація в країні.

2.1. У результаті аналізу новорічних промов п'ятого президента України Петра Порошенка та шостого президента – Володимира Зеленського, було виявлено, що у вступній частині своєї промови голови держави апелюють виключно до громадян країни «Дорогі співвітчизники» (П. Порошенко, 2019), «Дорогі Українці» (В. Зеленський, 2020). Але, простежуючи схожий початок, настрої промови обох президентів значно відрізняється.

Місце запису промови Петра Порошенка звичне – Софіївський собор. Спочатку президент говорить про рік, що минає, супроводжуючи промову відео-нарізками найяскравіших епізодів: політ крилатої ракети, перемовини із Вселенським Патріархом, перемовини з представниками НАТО, що виступають інструментами агітації. Виступ Петра Порошенка містить основні передвиборчі тези «Армія. Мова. Віра».

У новорічному зверненні П. Порошенко активно використовує невербальні засоби: «Ще мить – і літопис дві тисячі вісімнадцятого року ляже в архів історії України. А місце там для нього особливе».

Порошенко супроводжує жестикуляцією слово «місце» і таким чином виражає гордість за історичний факт, який пов'язаний з місцем зйомок промови: «15 грудня саме тут, у соборі Святої Софії, пройшов Об'єднавчий собор».

П. Порошенко руками відтворює з'єднання на слові «Об'єднавчий собор»:

«Ми віддалилися від Москви і стали ближче до Європи. Це – наша чітка стратегія, якої чітко дотримуємося на протязі останніх п'яти років. Ми слідуємо своїм шляхом. Ані обіцянки манни небесної, ані зерна зневаги, ані зілля розбрату – ніщо не має розвернути нас назад». «В об'єднанні сила народу, Боже, нам єдність подай».

П. Порошенко чітко демонструє, що ставить ставку на релігію, він прагне вплинути на людей, для яких релігія є вкрай важливою. Адже саме релігія часто виступає засобом маніпуляції і впливу на народ.

У своїй промові П. Порошенко вдається до прийоми маніпуляції – попередження:

«Головне – у передвиборчій кампанії не затоптати паростки прогресу, пророщені ціною великих страждань і колосальної праці кожного з вас. І тоді ми стовідсотково переможемо».

Тим самим президент налаштовує аудиторію пам'ятати його гарні справи, наголошуючи на тому, що усе ще попереду, необхідно лише обрати його:

«Попереду – поступовий розвиток економіки і підвищення рівня життя. Це результат нашої об'єднаної кропіткої праці».

Якщо Петро Порошенко позиціонував себе як «батька нації», різкого, але справедливого, доброго, але рішучого, духовно збагачену людину, то нинішній президент Володимир Зеленський говорить звичайними словами, формуючи образ простого хлопця: відвертого та безкорисливого.

У вступній частині його промови увагу привертає нестандартний початок – «звичного звернення не буде» – це інша позиція. Усі ключові тези, які хотів донести до народу президент В. Зеленський, розкриваються за допомогою питань. Практично уся промова побудована на питаннях і коротких відповідях на ці самі питання. Застосовані інструменти змушують глядача задумуватися, а не просто слухати промову.

Практично усі злободенні питання було висвітлено у промові В. Зеленського:

«Окрім війни є досить багато бід, які роблять громадян нещасливими. Це шокуючі тарифи, ображаючі зарплати і пенсії, болючі ціни, нестворені робочі місця. Це медична система, про покращення якої говорять, головним чином, ті, хто ніколи не перебував з дитиною у звичайній лікарні».

Стиль промови політиків також принципово різний. Петро Порошенко вдається до пафосних та піднесених нот, уся промова – суцільна метафора: «манна небесна», «зілля розбрату», «тепло наших сердець», «паростки розвитку». Промова В. Зеленського – більш тривіальна, без використання образів і паралелей.

Якщо П. Порошенко апелює до аудиторії за рахунок емоційності та яскраво виражених невербальних засобів, то В. Зеленський практично не вдається до несловесних засобів, а емоційний «градус» підвищує за допомогою ліричних відео-вставок і акторів. При цьому ключові тези обох промов – національне об'єднання: П. Порошенко – «йде війна, потрібно змагатися і об'єднатися навколо нашої майбутньої перемоги», В. Зеленський – «А можливо, це і є наша єдина ідея: об'єднавшись, зробити усе, всупереч усьому... Це наш шлях: ми маємо стати ісландцями у футболі, ізраїльтянами в захисті рідної землі, японцями у технологіях, швейцарцями в спроможності жити один з одним, не зважаючи на будь-які розбіжності».

Таким чином, вбачаємо у промові П. Порошенка мету трансформувати святкову промову у передвиборний ролик, у той час як В. Зеленський не обгово-

рював політичні справи в новорічному зверненні, а використовував подяку та відверті побажання, знаходячись у родинному колі.

2.2. Провівши аналіз щорічної промови експ-глав Сполучених Штатів Америки Барака Обами і Дональда Трампа, відзначаємо розбіжності у стилі новорічного звернення.

"We wish every American a very Merry Christmas" (Д. Трамп, 2020) – з перших фраз ми помічаємо, що Дональд Трамп вітає свій народ не тільки з Новим роком, а ще й з Різдром Христовим. Це є гарною нагодою розповісти про вчинки, які міцно пов'язані із цією «світлою» подією.

"Happy New Year to everyone" (Б. Обама, 2017). Барак Обама ж звертається не тільки до свого народу, а й бажає щасливого нового року усім людям. Саме так він намагається зблизитись з громадянами, звертаючись до них як до друзів або родичів.

У промовах Дональда Трампа немає агітації, підведення підсумків, перспектив на прийдешній рік, фраз, які могли б припасти до серця або спровокувати суперечки. Разом з дружиною він зробив промову у стилі «подяки», і це сподобалося аудиторії, оскільки американські традиції у новорічну ніч спрямовані на сімейні цінності, побажання гараздів, подяки та привітання з прийдешнім роком та Різдром.

"We thank to a million Americans who come together to take care of others with compassion and bring the warmth and bliss of this holy day to our families, our relatives, our neighbors, and to those in need."

Такий комунікативний хід є найефективнішим засобом маніпуляції: зближення з народом, згадування членів сім'ї, родичів. Демонстрація любові до людей, піклування та порозуміння роблять президента людяним в очах громадян.

"We are grateful for all the men and women in uniform who keep us safe: our military, our police, and everyone in law enforcement."

Крім того, Дональд Трамп апелює такими цінностями як патріотизм, почуття національного боргу, відповідальність, релігія, тим самим встановлює позитивний прагматичний зв'язок зі слухачами.

Комунікативною метою новорічної промови і Барака Обами, і Дональда Трампа є об'єднання народу, збереження національної традиції.

"Our family wish you a happy New Year". Акцентуємо увагу на *"our family"*. Ідея сімейного кола відчувається практично в кожній новорічній промові, президенти ведуть промову від імені родини, а не поодиночки. Крім того, щорічна промова президента Америки завжди підкреслює тему релігії, завершальною темою будь-якої промови виступають слова *«Наша родина вдячна Вам та вітає з щасливим новим роком. Хай береже Вас Господь та береже Америку»*.

Таким чином, ми робимо висновок, що в США найактуальнішими темами у новорічній та різдвя-

ній промові виступають теми сім'ї, терпимості, взаємодопомоги, віри.

Також необхідно зазначити, що Дональд Трамп та Барак Обама активно застосовують займенник *"we"*, тим самим єднаючи народ та країну в одне ціле. Досить часто використовуються займенники *"every"*, *"each of us"*, *"Each of us can make a difference"*. Такі конструкції змушують кожного громадянина відчутти себе частиною великої держави та своє особливе значення в ній.

Таким чином, зазначаємо що виступи політичних діячів США відбувалися в традиційному для Америки стилі із дотриманням формул комунікації в офіційних ситуаціях, реалізації необхідних вимог етикету та ритуалу.

Новорічне привітання або, точніше, промова – це вид політичної комунікації, що виступає прикладом церемоніального політичного виступу. Новий рік – це один з небагатьох випадків, у яких політики звертаються до народу «без посередників».

2.3. Текст новорічних промов лідерів КНР має свої лексико-стилістичні, граматичні та синтаксичні особливості. Виступ президента завжди має чіткий формат з суворю структурою, їй властивий характерний зачин і кінцівка, побудовані за допомогою специфічних етичних принципів.

У новорічних промовах Сі Цзіньпіна присутній універсальний компонент, який незмінно прослідковується у всіх виступах і об'єднує внутрішній і зовнішній контекст – це картина «Велика стіна», її великий фрагмент помічаємо на задньому плані. Ця картина демонструє новий етап розвитку КНР, вона є сукупним символом китайського народу: історії та сучасності, культури і мистецтва, країни і народу. Крім того, картина представляє собою зображення потужної оборонної споруди і є своєрідним підтвердженням слів Сі Цзіньпіна про те, що Китай твердо дотримується мирного розвитку, рішуче захищає територіальний суверенітет і законні морські права (*«坚定地坚持和平发展, 坚决捍卫领土主权和合法海洋权利»*).

Дослідивши новорічні привітання голови Китайської Республіки Сі Цзіньпіна, відзначаємо, що в змістовному і структурному плані вони містять 3 розділи.

На початку новорічного звернення лідер особисто вітає всіх громадян КНР, представників усіх народів, співвітчизників, друзів з усіх країн і регіонів Землі з Новим роком.

«亲爱的同志们, 朋友们, 女士们, 先生们: 2020年 将很快到来。在首都北京, 我要向您致以新年的诚挚祝贺»

(Шановні товариші, друзі, пані та панове. Незабаром прийде 2020 рік. Перебуваючи в Пекіні, нашій столиці, я хочу направити всім вам щирі вітання з Новим роком!)

Сі Цзіньпін в своєму привітанні використовує звертання, що мають національний колорит, і чемні

звертання до суспільства, характерні, насамперед, для англomовних країн. Такий тип звертання як 同志们 «товариші» є найбільш традиційним для китайців, оскільки саме таке звертання було найпоширенішим наприкінці двадцятого сторіччя. Так само необхідно зауважити, що подібне звертання є вживаним у соціалістичній державі, яким є Китай. Звертання типу 女士们, 先生们 «пані, панове» почали вживатися в лексиконі китайців порівняно нещодавно, а саме коли КНР стала відкритою для всього світу. На сьогоднішній день звертання «пані, панове» вбачається найбільш звичними, оскільки лідер держави вітає з прийдешнім Новим роком не тільки народ КНР, але і людей з різних країн і куточків світу.

Зазвичай державні діячі говорять у своїй промові від першої особи, тобто використовуючи займенники «я» і «ми». Сі Цзіньпін у своїй промові використовує займенник «ми», що є генералізацією суб'єкта свідомості, за якого «я» дорівнює «ми». Це пов'язано тим, що КНР належить до культур колективістського формату. Сі Цзіньпін усвідомлює перевагу громадського блага над індивідуальним і підпорядковує свої інтереси благам суспільства, тим самим він показує, що він сам і є народ, і спонукає народ діяти. Таким чином, новорічне звернення – це не тільки привітання та побажання гараздів і процвітання, це ще й запрошення до реалізації дій для країни і народу.

На відміну від промов голів держав України, де превалує переконувальний контекст, та США, для яких характерним є церемоніальний компонент, новорічна промова голови КНР здебільшого побудована на інформаційних компонентах. Промова Сі Цзіньпіна виявляється ближче за форматом до звіту, оскільки у КНР перше січня є не більше, ніж кінець одного звітного періоду і початок іншого, виступ Сі Цзіньпіна за обсягом набагато більший, ніж промова лідерів інших держав.

На «звітний» формат промови Сі Цзіньпіна вказує не тільки його структура, але й контент. Виступ складається з трьох частин: 1) минулі події, де проводиться короткий аналіз і огляд досягнень минулого року; 2) перспективи на новий рік та намічені цілі, 3) вираз надій, які зумовлені постійною працею.

Аналізу і огляду історично важливих подій минулого року Сі Цзіньпін приділяє найбільше часу, перелічуючи всі досягнення країни:

«第三运载火箭“长征五号”成功发射入轨道» (Була вдало запущена на орбіту вже 3-тя ракета-носіїв «Чанчжен-5»),

«今年帮助下层社会提高了工作效率。处处可见改善的趋势»。(Цей рік допоміг суспільству нижчої ланки працювати більш ефективно. Зміни в кращу сторону спостерігалися скрізь і всюди),

«今年, 对该国军队进行了逐步改革。人民军在新时代展示了一种具有钢铁性和意志力的新型武装部队。为纪念中华人民共和国成立70周年举行了阅兵

式» (Цього року була проведена поетична реформа армії країни. Народна армія показала новий вигляд збройних сил зі сталевим характером і залізною волею в нову епоху. Проїшов військовий парад на честь 70-річчя утворення КНР),

«2019年一个难忘的活动是为纪念新中国成立70周年而举行的仪式。爱国的感情使我们感动得热泪盈眶, 爱国精神是民族的骨干。所有这些激励着我们前进, 帮助我们在新时代为新中国而奋斗, 给了我们无限的力量» (Незабутня подія 2019 року – це церемонія в честь 70-річчя утворення нового Китаю. Патріотичні почуття вразили нас до сліз, патріотичний дух – це хребет нації. Все це спонукає нас до руху вперед, допомагає в боротьбі за Новий Китай в нову епоху, надає нам нескінченну силу).

За словами голови Китайської Республіки Сі Цзіньпіна, успіхи держави відбулися завдяки тому факту, що китайська нація «努力工作, 向前走, 流了100汗» (Багато працювала і чітко рухалась вперед, проливаючи 100 потів).

У другій частині Сі Цзіньпін говорить про перспективи на майбутній рік і про постійну працю суспільства, яка спрямована на забезпечення народу гідним рівнем життя та вирішення нагальних проблем:

«2020年是非常重要的一年。明年是该国在消除贫困方面取得非凡胜利的一年。我们必须共同努力克服现有和潜在的困难与挑战, 尽一切努力赢得减贫。我们必须努力确保该国的低收入住区和欠发达地区完全摆脱贫困» (2020 рік є роком, який має вкрай важливе значення. Наступний рік є роком здобуття виняткової перемоги над ліквідацією бідності в державі. Ми повинні докладати об'єднані зусилля для подолання існуючих і потенційних труднощів, проблем, заклавши максимально зусилля для отримання перемоги у скороченні бідності. Повинні прагнути до того, щоб малозабезпечені селища і нерозвинені частини країни були повністю виведені з бідності).

У текстах новорічних виступів концептуальна пара «країна і народ» завжди знаходиться в центрі уваги оратора. Більше того, лексична одиниця «народ» найчастіше вживана в усіх зверненнях голови держави

«让国家变得更加强大» (Нехай держава стає багатшою і сильнішою),

«让人们生活得更加美好» (Нехай народ живе ще прекрасніше).

У фінальній частині промови Сі Цзіньпін висловлює свої надії на те, що весь народ буде докладати максимум зусиль, щоб досягти успішного розвитку держави.

«我们不怕任何困难, 并始终决心克服这些困难。中国将继续追求和平发展, 努力维护世界和平, 促进共同发展。我们将与世界所有国家和地区的人民携手合作, 共同建设一条共同的道路, 建立一个团结的社区, 共创美好的未来!» (Ми не боїмося ніяких проблем і завжди сповнені рішучості їх подолати. Китай буде постійно йти шляхом мирного розвитку

і докласти зусиль щодо захисту миру в усьому світі і сприяння спільному розвитку. Ми будемо працювати разом з народами всіх держав і регіонів світу для спільного будівництва одного шляху, а також для побудови єдиної громади та більш прекрасного майбутнього!)

Перевагою будь-якої промови є баланс форми і змісту. Дослідивши структуру і зміст текстів новорічних промов лідера КНР, робимо висновок, що в тексті прослідковується чітка послідовність розташування смислових частин, між якими вибудований змістовий і логічний зв'язок. Щодо наповнення промов, вони в повній мірі розкривають комунікативну мету виступу, в текстах дотримані всі етичні норми політичного дискурсу.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, головним об'єктом нашого дослідження було саме новорічне звернення – одна із найефективніших промов для реалізації комунікативних цілей голови держави. Це заздалегідь підготовлений виступ, під час якого промовець представляє певну політичну силу, висвітлює суспільно-політичну подію, та в якому присутні думки, оцінки та підтвердження певних дій. Саме під час новорічного звернення президент має можливість об'єднати народ, висловити подяку громадянам, підвести підсумки минулого періоду та висловити майбутні перспективи.

У своїй промові кожен із розглянутих політиків встановлює контакт з аудиторією, при цьому обирає свої засоби досягнення комунікативної мети. П. Порошенко використовує святкову промову як передвиборний виступ; В. Зеленський в своєму новорічному зверненні не говорить про політичні справи, а традиційно використовує подяку та відверті побажання народу, знаходячись у родинному колі; під час новорічного привітання і Барак Обама, і Дональд Трамп акцентують увагу на об'єднанні народу, збереженні національної традиції; у той час як Сі ЦзіньПін з гордістю демонструє досягнення країни та окреслює перспективи на наступний рік.

Таким чином, кожен із політиків використовує різноманітні засоби маніпуляції з метою зближення з народом, у ході якої згадуються члени родини, друзі, люди, які допомагають розвиватися країні. Демонстрація любові до людей, піклування та порозуміння з народом формують в аудиторії образ людяного та близького до простого люду політика.

Ця тема не втрачає актуальності і в наш час, тому що політика є невід'ємною частиною нашого суспільства. Перспективою дослідження вважаємо подальший аналіз новорічних звернень голів різних держав з точки хору дослідження пріоритетів суспільства у прагматичності промов та впливу війни в Україні на зміст та структуру промов.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Основні типи дискурсів. Відновлено з <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81>
2. Стрій, Л. І. (2015). *Ритуальні жанри українського політичного дискурсу: структурно-семантичний і лінгвопрагматичний аспекти*. (Автореф. канд. філол. наук). Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Одеса.
3. Wangdao, Ch. (1964). *An introduction to rhetoric*. Beijing. (陈望道. 修辞学发凡 M.: 北京: 作者出版社, 1964)

Svitlana Virotschenko – PhD, Associate Professor, Head of Department of Oriental Languages and Intercultural Communication of V. N. Karazin Kharkiv National University; e-mail: s.a.virotschenko@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7927-5696>; GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=c54DLtUAAAAJ>; RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Svetlana-Virotschenko>

Iryna Avdieienko – PhD, Associate Professor, Associate Professor at the Department of English Language of V. N. Karazin Kharkiv National University; e-mail: i.m.avdeenko@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2862-7131>; GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com/citations?user=jwBOFn8AAAAJ&hl=uk>; RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Avdieienko-Iryna>

COMMUNICATIVE AND PRAGMATIC CHARACTERISTICS OF THE PRESIDENT'S NEW YEAR'S SPEECH (ON THE MATERIAL OF THE UKRAINIAN, ENGLISH AND CHINESE LANGUAGES)

The article considers the analysis of New Year's speeches of political figures – presidents of different countries. An important component of the politicians' speeches is not only informing citizens about the life of the country, but also obtaining their commitment and support, convincing the audience of the correctness of their position in comparison with the positions of political opponents. To this aim, political figures provide arguments and facts, use various methods of persuasion. For everyone,

therefore, politics plays a major role as an argument by which politicians deliberately influence the creation and modification of the opinion of the electorate. Research on New Year's speeches is relevant in political discourse. During the speech, there is a good opportunity to create the necessary atmosphere, combine the people, demonstrate respect for the people, summarize the conclusions of the last year, emphasize the importance of common achievements, indicate ways to solve common problems. The purpose of this study is to analyze the New Year speeches of the presidents, to identify the main strategies of influence in their speeches. The object of the analysis is the New Year's speech of the President as a genre of political discourse, the subject is the means of argumentation and methods of influence in the New Year's speeches. The main task of the analysis of political discourse is the study of complex relations in the structure of "language-social" and "communication-state". In political discourse, techniques are used, which are based, first of all, on the choice of appropriate information, the effect of which can be the imposition of one's opinion on the addressee. Analyzing the concept of political discourse, it should be noted that it is on the basis of communicative practices that the social or political personality is based, and at the expense of content created on the basis of discourse, changes in social structures occur. So, the advantage of any performance, of any text, is the harmony of form and content. Having investigated the style, structure and content of the texts of the New Year's speeches of political leaders of the countries, we can note that the New Year's speeches are different. But each speech has a meaningful and logical connection. And the well-organized structure of the speech, its content plays a special role in influencing and persuading the audience.

Keywords: *argumentation, communication, New Year's speech, personality, political discourse, president*

REFERENCES

Osnovni tipi diskursiv. Vidnovleno z <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81>

Strii, L. I. (2015). *Rytualni zhanry ukrainskoho politychnoho dyskursu: strukturno-semantychnyi i linhvoprahmatychnyi aspekty* (Avtofererat kandydatskoi dysertatsii) [Ritual genres of Ukrainian political discourse: structural, semantic and lingvo-pragmatic aspects (Philology PhD synopsis)]. Odes'kyj natsional'nyj universytet imeni I. I. Mechnykova, Odesa. (in Ukrainian)

Wangdao, Ch. (1964). *An introduction to rhetoric*. Beijing. (陈望道. 修辞学发凡 M.: 北京: 作者出版社, 1964)